

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno, Biskupia 4. Telefony: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Administracja czynna od godz. 9—3 popoł. Rękopisy Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 12—1 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9—3 i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia — ul. Biskupia 4. Telefon 3-40. CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 3 zł., z odbiorem w administracji 2 zł. 50 gr. ZAGRANICĄ 6 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przy tekstem—75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem—30 gr., kronika redakc., komunikaty—10 gr. za mm. jednoszp., ogłoszenia mieszkaniowe—30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, za zastrzeżenie miejsca 25%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Za numer dowodowy 15 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-cio łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

PRZESILENIE RZADOWE W ESTONJI.

Niespodziewana dymisja gabinetu K. Pätsa wywołała w Estonji wielkie poruszenie. Coprawda od paru miesięcy krążyły w kołach politycznych pogłoski o mającym nastąpić przesileniu, a w związku z tem — obniżeniu korony, nikt się jednak nie spodziewał, że ta „bomba” tak szybko wybuchnie.

Ustawiczne tarcia partyjne, niezadowolone nar. partji umiarkowanej z gospodarki rządu, przyspieszyły koniec tego jednego z „krótkotrwałych” rządów. Zaczęło się od tego, że partja nar. — umiarkowana wycofała swych ministrów: sprawiedliwości — A. Anderkopp'a i oświaty H. Kukka, odmawiając współpracy w polityce gospodarczej rządu, który mimo uzyskanych nadzwyczajnych pełnomocnictw nie spełnił swych zadań, nie rozwijając kwestji: reformy ustroju, bezrobocia, zrównoważenia budżetu i wspierania gospodarki prywatnej, za rzucając mu pozatem popelnienie błędów w polityce celnej i podatkowej (podatek kryzysowy). Wskutek wystąpienia tych ministrów naczelnik Państwa, K. Päts uznał za stosowne złożyć dymisję gabinetu, która została przyjęta przez parlament 26 kwietnia. Po tym fakcie poczęto się zastawać nad tem, jaką polityką należy zastąpić politykę poprzedniego rządu i komu ją powierzyć? Trzeba było znaleźć człowieka, któryby miał na lepsze dane dla utworzenia nowego gabinetu niż dłuższy zwłoki. Postanowiono wreszcie powierzyć to frakcji, która spowodowała przesilenie. Kandydatem na stanowisko Naczelnika Państwa został J. Tõnisson (f. nar. — umiark.).

Wkrótce potem biuro frakcji nar. — umiark. ogłosiło w prasie demotywne pogłoski o rzekomych zamiarach partji co do obniżenia kursu korony. Zdawało się, że odtąd wszystko pójdzie dobrze. Z niecierpliwością oczekiwano wieści, spodziewano się, że partja ta ma już gotowy program, lepszy od poprzedniego, skoro spowodowała rozwiązanie gabinetu K. Pätsa...

Tymczasem okazało się, że ci, którzy obalili ten rząd, nie tylko nie znałi żadnej koncepcji, lecz dopiero zaczęli jej szukać. 27 i 28 kwietnia przewodniczący parlamentu J. Tõnisson odbył naradę z przedstawicielami wszystkich frakcji, informując ich o planach tworzenia gabinetu.

Skutek był ten, że partja socjalistyczna przeszła do ostrej opozycji w stosunku do nowego rządu, agrariusze oświadczyli, że zmuszeni są głosować przeciwko niemu. Pozostawało więc utworzenie gabinetu przy pomocy frakcji osadników tak, by partja umiarkowana łącznie z nią stanowiła większość w parlamencie.

Po trzydniowych jednak naradach stało się jasnym, że partja osadników nie jest dość silną, by J. Tõnisson mógł osiągnąć upragnioną większość. To też J. T. wyrzekł się swej kandydatury i zaproponował utworzenie gabinetu K. Einbundowi (agr.), który przyznał tego zadania na siebie nie przyjął, oświadczając, że nastroje w parlamencie nie są mu znane do tego stopnia, by mógł działać w kierunku uzdrowienia i ożywienia gospodarki i finansów, a tem bardziej — stosować potrzebne ku temu środki; nie jest bowiem pewien, czy parlament udzieli mu pełnomocnictw.

Tak więc nad zamkiem „Toompea” zawisła znów chmura — przesilenie.

Jeżeli wreszcie chodzi o działalność gabinetu K. Pätsa, to trzeba przyznać, że ustępujący naczelnik Państwa położył niemałe zasługi dla kraju, zważywszy, że w jesieni r. ub. chodziło nie tylko o zwykły kryzys gabinetu wy. K. Pätsowi udało się stworzyć koalicję z dwóch największych frakcji, znajdując wyjście z trudnej sytuacji politycznej. W każdym bądź razie zbyt trudne zadanie włożono na jego barki, by mógł mu podostać w dobie szalejącego w całym świecie kryzysu. Byłemu rządowi przedkładano zbyt radykalne postulaty, by mógł je wziąć za podstawę swej działalności.

Być może, nowy rząd zdoła im zadociecynić. Czy się jednak obecne przesilenie nie odbije ujemnie na gospodarce i politycznej sytuacji Estonji, przed którą stoi tak ważny problem zmiany ustroju? E. L.

Hitlerowcy opanowali związki zawodowe.

BERLIN. (Pat). Agencja narodowo - socjalistyczna donosi, że chrześcijańskie związki zawodowe oraz organizacje t. zw. hirschdunkerowskie uznają już bez zastrzeżeń kierownictwo polityczne Hitlera i podporządkują się zarządzeniom t. zw. komitetu ochrony pracy. Wszystkie związki do tychczasowe, bez względu na kierunek polityczny, otrzymają kierownika w osobie posła narodowo - socjalistycznego Schumanna. Specjalni kierownicy komisaryczni powołani zostali dla kontroli administracji, finansów i prawniczych związków zawodowych. Przewodniczący komitetu ochotnicy pracy poseł Ley ogłosił okólnik, ostrzegający przedsiębiorców przed samowolną zrywaniem umów taryfowych. Przed ostatecznym uregulowaniem sprawy przed sędzią obowiązuje się do przestrzegania umów o pracę.

Spychany sojusznik

dopomina się o prawa...

BERLIN. (Pat). Rada naczelna partji niemieckiej - narodowej przyjęła uchwałę, domagającą się pełnego równouprawnienia członków stronnictwa z przedstawicielami innych grupowań narodowych, przywrócenia normalnych stosunków prawnych w państwie i zabezpieczenia rozwoju gospodarczego przed indywidualnymi eksperymentami oraz samowolą. Partja Hugenbergowa występować będzie w przyszłości pod zmienioną nazwą „frontu niemiecko - narodowego”.

Ambasador japoński u Litwinowa.

MOSKWA. (Pat). Komisarz Litwinów przyjął na audjencji ambasadora japońskiego w Moskwie. Komunikat sowiecki o przebiegu rozmowy nie

został jeszcze opublikowany. Jak słychać, poruszano sprawę ewentualnej sprzedaży kolei wschodnio - chińskiej Sowietom.

Pan Prezydent z Premierem Prystorem w Wilanowie.

WARSZAWA. (Pat). Pan Prezydent Rzeczypospolitej wraz z prezydentem Rady Ministrów Prystorem udał się dziś do Wilanowa, gdzie zwiędził pamiątki po królu Janie III, których wstawa w związku z 250-letnią rocznicą odświeczy pod Wiedniem zostanie w najbliższym czasie otwarta. W godzinach popołudniowych p. Prezydent zwiędził w kasynie garnizonowej wstawę pod nazwą „Jak powstaje mapa”, urządzoną staraniem Wojskowego Instytutu Geograficznego.

Z okazji 3-go Maja.

WARSZAWA. (Pat). Z okazji święta narodowego polskiego Pan Prezydent Rzeczypospolitej otrzymał depesze od prezydentów Republiki Francuskiej, Stanów Zjednoczonych, od króla Belgów, od prezydenta Republiki Czechosłowackiej, króla bułgarskiego, naczelnika państwa estońskiego, szacha perskiego, króla egipskiego, króla Transjordanji króla Afganistanu.

PARYŻ. (Pat). Na pokładzie parowca „Ile de France”, którym wracając do Europy był premier francuski Herriot i Ignacy Paderewski, odbył się z okazji święta narodowego polskiego uroczysty obchód. Po mszy świętej od była się akademja, w czasie której przemawiał Herriot, podnosząc między innymi zasługi Paderewskiego jako męża stanu i wielkiego artysty.

Pos. Miedziński wraca.

MOSKWA. (Pat). Po kilkudniowym pobycie wyjechał z Moskwy w drodze powrotnej do Warszawy naczelny redaktor „Gazety Polskiej” Bogusław Miedziński.

Herriot odznaczony za ratowanie ginących

PARYŻ. (Pat). Na pokładzie „Ile de France” odbyła się uroczystość udekorowania Herriota medalem za ratowanie ginących. Herriot odznaczony się w ubiegłym roku przy ratowaniu zasypianych na przedmieściu w Lyonie.

Organ gen. Schlechera zawieszony

BERLIN. (Pat). — Zbliżony do gen. Schlechera dziennik „Taegliche Rundschau” został przez tajną policję polityczną zawieszony na okres 4 tygodni.

Mae Donald o wizycie waszyngtońskiej.

LONDYN. (Pat). Premier Mae Donald wygłosił dziś w Izbie Gmin przemówienie poświęcone jego wizycie u prezydenta Roosevelta.

Celem naszym — powiedział premier — było ustalenie w poufnych rozmowach, jak się przedstawia perspektywa współpracy. Nie chodziło nam o osiągnięcie ostatecznego porozumienia. Ustaliśmy pogląd, że oba nasze kraje wezmą udział w konferencji gospodarczej, która zbierze się niebawem, z rękami całkowicie rozwiazanymi. Premier stwierdził, że w czasie rozmów przedstawił swój pogląd na kwestję rozejmu celnego, uzależniającego

wprowadzenie jego w życie od pewnych gwarancji, co uznane zostało za słuszną. Osiągnięto też wspólny pogląd w sprawie rozbrojenia, co odbiło się już na skutecznej współpracy delegatów brytyjskich i amerykańskich przy popieraniu angielskiego projektu konwencji w Genewie. Zbadano szereg spraw długów ze wszystkich punktów widzenia. Premier zastrzegł, że w sprawie tej nie może w chwili obecnej udzielić szczegółowych wyjaśnień. Zaznaczył tylko, że co do pewnych szczegółów ujawniły się rozbieżności, które winny być usunięte.

W Austrii hitleryzm w ostrej niełasce ..

WIEN. (Pat). Według informacji prasy rządowej, rada ministrów na dzisiejszym posiedzeniu rozpatrzyła sposoby walki z agitacją narodowo - socjalistyczną wśród urzędników. Funkcjonariusze państwowi, agitujący przeciwko rządowi, będą wydalani ze służby, pensjonowani bądź przenieszeni w stan spoczynku w drodze dys

cyplinarnej. Ponieważ sprawa jest na głębi, będą musieli wszyscy urzędnicy złożyć nową przysięgę służbową, w której zobowiążą się do wierności wobec rządu i wobec samodzielnego państwa austriackiego. Urzędnicy, którzy tej przysięgi nie złożą, zadokumentują przez to, że nie zależy im na utrzymaniu swego stanowiska służbowego.

... nic w tem dziwnego

WIEN. (Pat). „Reichspost” do nosi, że urzędowe dochodzenia wykazały, że nad granicą bawarsko - austriacką propagandą jest przez narodowych socjalistów pucz, skierowany przeciwko suwerenności Austrii. W śledztwie, przeprowadzonym w Kufstein, przedstawiciele stronnictwa narodowo - socjalistycznego poczynili w tej sprawie daleko idące zeznania. Władze austriackie przedsięwzięły od powiednie zarządzenia.

Czynnik odpowiedzialny — pisze dziennik — powinny sobie uprzytomnić, że wywołują przez to najniebezpieczniejsze powikłania międzynarodowe dla Rzeszy Niemieckiej.

WIEN. (Pat). — Ubiegłej nocą w dziełnicy wiedeńskiej Doehling doszło do bójki pomiędzy narodowymi socjalistami a członkami Heimwehry. 11 osób zostało rannych, w tem 10 narodowych socjalistów i jeden członek Heimwehry. — Policja aresztowała 12 narodowych socjalistów, ponieważ zachodziło podejrzenie, że starcie było przez nich spowodowane.

Odnaczenia.

W uznaniu zasług na polu przysposobienia wojskowego rozkazem M. S. Wojsk. P. U. W. F. i P. W. Nr. 301/og. z dnia 19 kwietnia rb. zostały nadane odznaki Komendancje-Honorowej P. W. następującym osobom:

1. Dowódca O. K. III gen. bryg. inż. Litwinowicz Aleksander,
2. Pan Wojewoda Wileński Jaszczolt Władysław.
3. Pan Wojewoda Białostocki Zyndram-Kościałkowski Marjan.
4. Pan b. Wojewoda Wileński Bezkowicz Zygmunt.
5. Pan Kurator Okręgu Szkolnego Wileńskiego Szelagowski Kazimierz.
6. Kierownik 3 Okręg. Urzęd. W. F. i P. W. ppłk. Frydrych Marjan.
7. Mjr. 5 p. p. Legt Pfeiffer Edward Franciszek.
8. Mjr. dypl. Orłowski Stefan i Sztab D. O. K. III.
9. Kpt. 81 p. p. Nowakiewicz Zygmunt.

Podstawa: §§ 3 i 5 Regulaminu Odznaki Komendancje P. W. zatwierdzonego przez M. S. Wojsk. Gabinet Ministra 3011/L.33 (Dz. Rozk. Nr. 4 z dnia 28 marca 1933 r.).

Delegacja Z. S. R. R. w Gdyni.

GDYNIA. (Pat). W dn. 4 bm. była w Gdyni delegacja ZSRR, w liczbie 5 osób. Gości powitali na dworcu członkowie komitetu z inż. Korzonem, p. zeszem Izby Przem. - Handlowej na czele. Następnie udano się do Urzędu Morskiego, gdzie po przemówieniu dyr. Łęgowskiego wygłosił referat o technicznym wyposażeniu portu nac. Ołtarzewski. Po zwiedzeniu portu i miasta odbyła się konferencja z przedstawicielami sfer gospodarczych i B. G. K. Podczas konferencji wygłosił przemówienie prezes Korzon, radca Rommel oraz zastępca komisarza lud. ZSRR. dla handlu zagranicznego Bojew. Po obiedzie delegacji sowieckiej odjechali do Poznania.

Geebels na obchodzie rocznicy odświecy Wiednia?

WIEN. (Pat). W dniu 14 maja w 250-ty rocznicę odświecy Wiednia Heimwehra urzędu uroczysty obchód w parku w Schoenbrunn. Tegóż dnia zamierzają zorganizować podobną uroczystość na placu Bohaterów w Wiedniu narodowi socjaliści, przyczem przemówienie wygłosi ma minister Rzeszy Niemieckiej Goebbels.

„Reichspost” zaznacza, że rząd austriacki nie został zawiadomiony oficjalnie o wizycie ministra Goebbelsa. Wizyta będzie więc miała charakter prywatny. Jest niedopuszczalne, by czynny członek obcego rządu mógł występować w Austrii jako działacz partyjny - polityczny.

Rosenberg pojedzie do Londynu.

LONDYN. (Pat). Zapowiadając rychły przyjazd do Londynu kierownika urzędu zagranicznego partji narodowo socjalistycznej Rosenberga, prasa donosi, że Rosenberg — pozostał ma w Anglii około 10 dni. Celem jego przyjazdu jest przekonanie miarodajnych sfer politycznych, że posiadają one f. i l. s. — ogłód co do zamiarów i programu Hitlera. Rosenberg starać się ma również nawiązać kontakt z prasą angielską i wpłynąć na nią, aby ustosunkowała się do rządu Hitlera życzyliwej, niż dotąd.

Kronika telegraficzna.

— Przetawienie najnowszego filmu J. Kiepury pt. „Pieśń dla ciebie” odbyło się w Pradze. Na przedstawieniu tym obecny był Jan Kiepura, owacyjnie witany przez zebraną na ulicach publiczność. Policji z trudem tylko udało się utrzymać porządek.

Król Albert belgijski na przeglądzie wojsk.

Przed kilku dniami odbyła się w Brukseli obrzydnie parada wojskowa. Defiladę przyjmował osobiście Król Albert. Na zdjęciu naszym widzimy fragment defilady: Ks. Karol belgijski defiluje na czele oddziału piechoty przed swym królewskim ojcem.

W kołach politycznych berlińskich — którzy wrażeń przekazujemy, nie mając jednak możliwości ich sprawdzenia, przywiązują się do tych rozmów jak do największego znaleziska. Kancelerz Hitler miał w sposób ogólny poruszyć wszystkie zagadnienia, istniejące pomiędzy oba krajamy, a które w ciągu ostatnich lat doprowadziły — o czem powszechnie wiadomo — do poróżnienia poglądów. Sześć nowego regime u niemieckiego miał podkreślić wole pokoju III Reichu i dał wyraz zamiarom utrzymania stanowiska i posłowności Niemiec ściśle w ramach istniejącego państwa. Miał również wygłosić pogląd, że dwa sąsiadujące kraje powinny zbliżyć bez namielności sprawy, które je dzieli i pertraktować na ten temat. W kołach politycznych Polski nadaje się inlejtajwje rza do niemieckiego znaczenie oferty pokojowej przedłożonej Polsce.

Korespondent „Petit Parisien” kończy swe

raporty, że w Berlinie, pod tytułem: „Kancelerz Hitler miał długą rozmowę z ministrem polskim w Berlinie”, podaje z Berlina m. in.:

W kołach politycznych berlińskich — którzy wrażeń przekazujemy, nie mając jednak możliwości ich sprawdzenia, przywiązują się do tych rozmów jak do największego znaleziska. Kancelerz Hitler miał w sposób ogólny poruszyć wszystkie zagadnienia, istniejące pomiędzy oba krajamy, a które w ciągu ostatnich lat doprowadziły — o czem powszechnie wiadomo — do poróżnienia poglądów. Sześć nowego regime u niemieckiego miał podkreślić wole pokoju III Reichu i dał wyraz zamiarom utrzymania stanowiska i posłowności Niemiec ściśle w ramach istniejącego państwa. Miał również wygłosić pogląd, że dwa sąsiadujące kraje powinny zbliżyć bez namielności sprawy, które je dzieli i pertraktować na ten temat. W kołach politycznych Polski nadaje się inlejtajwje rza do niemieckiego znaczenie oferty pokojowej przedłożonej Polsce.

Korespondent „Petit Parisien” kończy swe

Ministerstwo Komunikacji w nowej siedzibie.

Na zdjęciu naszym widzimy nowy gmach ministerstwa Komunikacji, którego poświęcenie odbyło się w dniu 30 b. m.

